

Udeležba na jubilejnem 30. pohodu »Po poteh Miška Kranjca«

Vir/avtor/fotografije: Damjan Renko

V soboto, dne 3. 10. 2026 se je avtor tega članka z ženo Barbaro, bratom Borisom in svakinjo Mileno udeležil letošnjega že tradicionalnega 30. pohoda po poteh Miška Kranjca. Tega vsako leto organizira nadvse aktivno Planinsko društvo (PD) Lendava - Hegymászó Egyesület Lendva in že dolga leta skupaj z naravo, rekreacijo in slovensko kulturno dediščino povezuje ljubitelje hoje, domače kraje in zgodbe, ki jih je nekoč opisoval pisatelj Miško Kranjec.

Udeleženci pohoda smo se po predhodni prijavi navedenega dne ob 7. 45 uri zbrali na izhodiščni točki, t.j. na glavni avtobusni postaji v Lendavi, od koder nas je nato posebni avtobus odpeljal do Velike Polane, v neposredno bližino rojstne hiše pisatelja Miška Kranjca (izvirno Mihael Kranjec; madžarsko Krányecz Mihály), slovenski pisatelj in urednik, roj. 15. 9. 1908, Velika Polana, umrl 8. junij 1983, Ljubljana).

Žal si pohodniki letos niso mogli ogledati rojstne hiše pisatelja Miška Kranjca zaradi renoviranja celotne domačije. V informacijo bralcem naj povemo, da je v pisateljevi rojstni hiši običajno postavljena zbirka njegovih literarnih del, prevodov, osebnih dokumentov, zbirka del, ki jih je prebiral, rekvizitov njegovih hobijev, dela drugih pisateljev, ki so pisali o njem itd. Priznani pisatelj, po katerem se danes imenuje tudi osnovna šola v kraju, je pisal največ o domačinih in domačem kraju. Po zatrjevanju domačinov nikjer ne moremo zaslediti boljše in bolj slikovite predstavitve Velike Polane. Danes sicer ne moremo najti nikjer več blatnih kolovozov in makadamskih poti, še vedno pa tu živijo dobri in preprosti ljudje, katerim je pisatelj namenil številne strani svojih knjižnih del. Nedvomno plodovit pisatelj je znan vsem Slovencem saj je napisal preko 50 romanov, črtic in novel. Prostor je zasnovan kot zanimiva kombinacija spominske sobe - pisateljeva delovna soba s knjižnico, galerije s pisateljevimi laični oljnimi platni in lastnimi fotografijami, ter sobe kjer boste izvedeli vse o pisateljevem rojstnem kraju. Obiskovalec za si lahko za spomin kupi tudi kakšen izdelek domače obrti, narejen v Veliki Polani.

Morda še nekaj besed o življenjski poti Miška Kranjca, ki se je pričela v Prekmurju 15. 9. 1908 leta v družini sezonskega delavca. Gimnazijo je zaključil v Ljubljani in se vpisal na slavistiko Univerze v Ljubljani in se v letu 1934 že kot priznan pisatelj vrnil v Veliko Polano. Od oktobra 1934, do oktobra 1935 je urejal časopis Ljudska pravica. Kot člana KPS so ga oblasti izgnale v Srbijo od koder se je vrnil po napadu Nemčije na Jugoslavijo. Pisatelj je nato skupaj s Štefanom Kovačem in drugimi aktivisti v Prekmurju organiziral ljudski odpor proti okupatorju. V letu 1944 je odšel v svobodno Savinjsko dolino in zatem na Dolenjsko ter Primorsko, kjer je deloval v partizanskem novinarstvu. Po osvoboditvi je bil več let predsednik Društva slovenskih pisateljev, poslanec v Ustavodajni skupščini, član Glavnega odbora SZDL Jugoslavije, direktor Slovenskega knjižnega zavoda in Ljubljanskega dnevnika. Junija 1953 je postal redni član SAZU in skoraj dve desetletji je urejal tudi Prešernovo družbo. Za svoj prispevek je v nekdANJI Jugoslaviji prejel vrsto visokih priznanj in odlikovanj: Prešernovo nagrado, nagrado AVNOJ-a in za kulturo Skender Kulenoviča, Red bratstva in enotnosti z zlatim vencem in Redom jugoslovanske zastave z lento. Njegova nadarjenost za novelo je nesporna in prav novele tvorijo vrh njegovega umetniškega pisateljevanja. Naj samo omenimo delo Na valovih Mure in Grlice ter njegove romane Mladost v močvirju, Strici so mi povedali in Povest o dobrih ljudeh. Tone Partljič je zapisal: »Ves čas svojega življenja je Miško Kranjec pisal eno samo knjigo o dobrih ljudeh«.

Na glavni avtobusni postaji v bližini pisateljeve rojstne hiše nas je pričakal predsednik PD Lendava, Štefan Kozak, ki nas je prijazno pozdravil in nam zaželel, da bi nam pohod ostal v res lepem spominu. Sledila je dobrodošlica s čajem in različnimi grenčicami. Ob cca 9.45 uri se je približno 170 pohodnikov v strnjeni koloni napotila po pohodni trasi, kjer so nas ob poti pričakale prijazne postojanke z domačimi dobrotami, nasmehi in toplim vzdušjem, ki ga ustvarjajo ljudje, ko hodijo z istim namenom – doživeti domačo pokrajino. Pohodna trasa v skupni dolžini 17 km je potekala dobre štiri ure na trasi: Velika Polana (čaj in pijača dobrodošlice) – domačija »Pomelaj« v Mali Polani (degustacija domačih izdelkov) - vodne zapornice na Ledavi (pogostitev z domačo zaseko, čajem, vinom in grenčicami) - Miškove gorice (grozdje, domače vino) - Lendavske gorice (vaški dom – topli obrok).

Po zaključenem uradnem delu pohoda se je večina pohodnikov napotila še do bližnjega razglednega stolpa Vinarium, s katerega je prekrasen razgled na štiri države: Slovenijo, Madžarsko, Hrvaško in Avstrijo. Bistvo tega pohoda je bilo predvsem v ohranjanju spomina na kulturno dediščino združeno z lepotami te naše zasanjane prekmurske pokrajine.